

Ønske Præst og Menighed et Menighedsraad til under det stadige Arbejde og over for de kirkelige Myndigheder og andre at repræsentere Menigheden, vil der være Lejlighed til at vælge det paa det aarlige Menighedsmøde, og Mindretallet nærer ikke Tvivl om, at saadanne *frivillige Menighedsraad* ville kunne virke til stor Velsignelse, medens det ikke kan tro, at man kan fremme et sundt kirkeligt Liv ved — som Ministeren foreslaar — at *paabyde* Menighedsraads Oprettelse i samtlige Sogne uden Hensyn til, om der er de fornødne Betingelser til Stede for et frugtbart Samarbejde mellem Præsten og Menigheden eller dens Flertal.

Kirkeligt Liv er efter sin Natur kun muligt paa Grundlag af Frivillighed. Det lader sig ikke fremtvinge. Hvor der ikke ad Frivillighedens Vej har udviklet sig et kirkeligt Liv i et Sogn, ville de lovbefalede Menighedsraad i de fleste Tilfælde blive ganske betydningsløse, og hvor der rører sig et kirkeligt Liv, er det saare tvivlsomt, om de ville blive til Gavn eller til Skade for dette. Det er meget muligt, at Præsten og det lovbefalede Menighedsraad ville kunne arbejde godt sammen i Sogne, hvor der ingen stærke aandelige Brydninger er. Men hvor Modsætningerne ere store, vil disse Raads Indførelse let kunne komme til at forstyrre og hemme det kirkelige Livs Udvikling. Forholdet vil jo ofte være det, at det kun er et Mindretal af Sognets Beboere, der ere vakte til kirkeligt Liv, imedens Flertallet, især hvor Opvækkelsen er i sin Begyndelse, staar ligegyldigt eller endog fjendtligt dertil. Har da paa saadanne Steder en nidkær Præst begyndt et Menighedsarbejde med Støtte af sine kirkelige Venner, have de dannet som et frivilligt Menighedsraad omkring ham, og der kommer en Lov, som paabyder sognevalgte Menighedsraad, vil Præsten let komme i den Vanskelighed, at han enten maa afbryde Samarbejdet med sin særlige Vennekreds for at søge sin Støtte hos et Raad, hvis Flertal ikke er i Forstaaelse med ham, ja maaske endog modarbejder ham, eller han maa fastholde

Samarbejdet med sine Venner ved Siden af og til Dels i Modsætning til de lovbefalede Menighedsraad, og i begge Tilfælde vil det let forstyrre det begyndte Menighedslivs rolige og sunde Udvikling.

I den Omstændighed, at Kultusminister Halls Cirkulære af 24de September 1856 om frivillige Menighedsraad kun førte til Oprettelsen af saadanne i 280 Købstad- og Landsogne, og at disse Menighedsraad efter nogen Tids Forløb sygnede ganske hen, har man ment at finde et Bevis for, at denne Vej er ufremkommelig. Men det maa ikke overses, at der siden den Tid er foregaaet en rig Udvikling paa det kirkelige Livs Omraade, særlig ogsaa i Retning af frivillig Organisation af Menighedsarbejdet. Det naturlige vil sikkert være at bygge paa den Udvikling, der historisk er begyndt, i Stedet for at afbryde den og prøve paa at afløse det frivillige Organisationsarbejde, der er i Gang, med et tvungent.

Skønt Kirkekommissionen af 1853 foreslog tvungen Indførelse af Menighedsraad i alle Sogne, dristede dog hverken *A. S. Ørsted* eller *Hall* sig som Kirkeministre til at foreslaa noget saadant, og i Folketinget har der aldrig hidtil været Stemning for Planer i denne Retning. Selv den nuværende Kirkeminister, der optager Tankerne fra Kommissionen af 1853, indrømmer i Anmærkningerne til Forslaget, at den tvungne Indførelse af Menighedsraad ikke vil kunne fremme det egentlige kirkelige Livs Udvikling, og betoner, at disse Raad derfor væsentlig kun skal have at gøre med Kirkens „ydre“ Forhold, med „Styrelsen af Kirkens borgerlige Side“. Det forekommer ikke Mindretallet, at disse Udtalelser staa i den bedste Samklang med mange af de Opgaver, der ere henlagte til Menighedsraadet, og det finder navnlig ikke, at de stemme med den Betragtning, at de tvungne Menighedsraad skulle danne Grundlaget for en Ordning af Kirkens Forfatning. Thi over for denne Opgave trænges der jo netop til en Repræsentation der egner sig til at behandle de *indre* kirkelige Spørgsmaal, og denne kan vanskelig